

כתב אישור והמלצה

הן הוצג לפנינו ההמצאה החדשה, נר עלעקטרי מיוחד לשבת ויו"ט הנקרא "שבת כאלב", והוא כאל"ב (בעין כאל"ב עלעקטרי רגיל עם שריו"ף מלמטה, המתחבר מער"ש ע"י סיבוב לתוך כל סוגי מנורות עלעקטרי [ליי"ט פיקטשור"ם] הרגילים), שנתייצר במיוחד עם כיסוי מיוחד במטרה שיוכלו להאפילה ולהחשיכה בעת הצורך בשווי"ט וכן להיפוך, ופעולתה ע"י "כיסוי הבאלב" בלבד, מבלי עשיית פעולה או אף שמין גרמא בחלק העלעקטריק עצמה, ונעשה באופנים וכתנאים דלהלן:

(א) הבאלב הוא מסוג "לעד כאלב", שכידוע אין בהם שום שלהבת או גחלת או חוט מתכת לוחט או גוף מתחמם, רק מאיר באופן כעמ"י שאין לה שום קשר לאש או גחלת. (בענין מוקצה נר רגיל ובנר עלעקטרי - עיי בגמ' שבת מ"ו ע"ב ומ"ז ריש ע"א וברש"י ותוס' שם, וברש"י מ"ד ע"א ד"ה חוץ מן הנר ובמהרש"א שם, ובתוס' רע"ק שם אות ט"ה ואחרים בחזו"א שבת ס"י מ"א אות ט"ז - ולענין מוקצה נר עלעקטרי רגיל לוחט - עיי בשו"ת חלקת יעקב חאו"ח סי' קי"ז וקי"ח, שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' מ"ד, שו"ת באר משה ח"ו קונט' עלעקטריק סי' כ"ו, ולעומ"י בשו"ת מנח"ש סי' י"ד, אג"מ ח"ה סי' כ"ב וכ"ג, ועיו"י גם בשו"ת אבן ישראל ח"ט סי' כ"ז. וכאמור, המאור אשר לפנינו הוא מסוג "לעד כאלב", שכידוע אין בהם שום שלהבת או גחלת או חוט מתכת לוחט או גוף מתחמם, ועיו"י להלן סוף אות ב'.

(ב) על ראש הבאלב מלמעלה, מורכב "חלק נפרד המתפרק וניטל בקלות" בעין כיסוי מזכוכית, שקבוע בו "בית יד" (הענטל) שניתן להזיז מצד לצד בקלות מאוד (באופן שהלאמפ המונח אינו מתנדנד ע"י"ו), וכאשר מזיזים אותו לצד אחד הוא מכסה את הבאלב הקטנטן שמתחתיו ומאפיל אותו, וכשמזיזים אותו לצד השני שוב מתגלה הבאלב ומאיר. ונציין אי איזה מראי מקומות ונימוקים בקצרה: לענין כיסוי נר בשבת בכלי - עיי בטושו"ע סי' רע"ט ובמג"א שם סק"ה וסי' רע"ז סי' ובמג"א סק"ט ובסי' ש"י סי' ובמג"א שם סק"ג, ואחרים בזכרון יוסף (להגאון האדיר רבי העניך פאק) אות קמ"ט שהאריך בביאור ערוך וארך ומסיק דמותר להניח דבר היתר על נר דלוק להאפיל אף באופן שבדודאי יתנדנד הנר ע"י"ו, מ"טעם טלטול מן הצד לצורך דבר המותר, דהיינו לצורך האדם הרוצה באפילה", ואחריו בשו"ת באר משה ח"ו קונט' עלעקטריק סי' ל"ט ועיו"י שאחר שמביא דברי המנח"ש דלהלן מתיר לכסות אף בכיסוי המיוחד לכך דהוי לצורך גופו, וכ"כ בשערי המצ"ב ח"ב סי' פ"ח סי"ב דמותר להניח כיסוי על המאור עלעקטרי אפי' תלוי [דע"י"ו יתנדנד] "דהוי טמא" לצורך דבר המותר" [ועיו"י גם בשו"ת אג"מ ח"ה סי' כ"ג, דלצורך החשכת האור בחדר מקרי לצורך מקומו].

ולענין כיסוי בעין נידוננו שהוא מצורף אך אינו מחובר להנר - עיי פמ"ג סי' רע"ז א"א סק"ג ומשב"ז סק"ח לענין פתיחת ונעילת "דלת הקבוע בלאנטירני"א", ולעומ"י שם לענין "דלת הקבוע נר תמיד בביהכ"נ", ואחריו בענין נידוננו ממש במנחת שבת סי' פ"ח ס"ק כ"ב ובמנחה חדשה שם, ושם בשיירי מנחה שבסוה"ס בשם זכור לאברהם [ח"י בה"ש אות נ' ערך נר] לענין "אותם הפאליס ויש קורין אותן שירים שמניחים אותם על הלאמפין כדי להכבות האור קצת" והוי"ד בתולדות שמואל מצוה ל"ב סי' צ"ט אות ח' ובבאר יעקב סי' רע"ז סק"ז, ועיו"י בבאר יעקב שמסיק להלכה וז"ל: "ונ"ל דכאן דיש כלי המיוחד להניח השירעם עליו, והוא אינו מחובר להלאמפ רק שמשים אותו על הלאמפ לצורך הנחת השירעם עליו, א"כ כשמניח עליו השירעם אינו נוגע כלל להמוקצה, רק שיזהר שלא ינדנד הלאמפ."

והנה יש ראייה מכרחת לדבריו אלו להקל, באופן שאינו מחובר להלאמפ ואינו משמש את הנר, מדברי הפמ"ג הנ"ל שמחלק בין ה"דלת הקבוע בלאנטירני"א" דאסור, לבין "דלת הקבוע נר תמיד בביהכ"נ" דמותר, דמוכרח בפטות שזהו החילוק ביניהם, [וכעין יסוד זה, עיי בדברי הפמ"ג גם בסי' ש"ט משי"א סק"א לענין המפה (שכדבריו נקטו להלכה הדה"ח שם והאשל אברהם מבוסטאטש שם), וביתר דמיון לנידוננו בתה"ד סי' ש"י סק"ז שדן להקל עפ"י הפמ"ג האלו בדלת של תיבה יעיו"י ודו"ק, ועיי בנ"ד"י בשו"ת חשב האפוד ח"ג סי' כ"ח]. וכאמור לעיל כן הכריע אחרים להלכה גם בשו"ת באר משה, וכ"ז אמור להקל אף נר עלעקטרי-רגיל לוחט ומתחמם, וכ"ש בלע"ד באל"ב שאינו לוחט ומתחמם כלל ואין לה שום קשר לאש או גחלת, שנידון ה"מוקצה" שלה קל הרבה מנר עלעקטרי-רגיל וכאשר יוצא מבואר מדברי הפוסקים שהבאנו לעיל אות א', ודו"ק כי אכ"מ ולא נכון לדעתנו להרחיב בזה לקולא.

(ג) שיהא ה"בית יד" שונה במראהו ובתבניתו מכפתור (עלעקטריק סוויטש) רגיל, וגם יהא כתוב על הבאלב, באופן גלוי וכולט שהוא "כיסוי" מיוחד לשבת, ואינו "עלעקטריק סוויטש"

["Shabbos Cover", not an "Electric Switch"] לסלק השש "מראית עין" או "עוברא דחול". יעו"י בשו"ע יו"ד סי' ס"ו ס"ט לענין מ"ע בדם דגים והיתר הנחת קשקשים, ובסי' פ"ז ס"ג לענין מ"ע בחלב שקדים והיתר הנחת שקדים. ולענין סילוק מ"ע ע"י כתיבה על הדבר הנידון, יעו"י בשו"ת מהר"ם שיק חאו"ח סי' ק"ב (ד"ה מיהו אפשר), שו"ת שואל ומשיב מהדו"ד ח"ג סוסי' צ"ב, שו"ת זכר יהוסף ח"א סוסי' פ"ו בשם ס' החיים להגרש"ק, שו"ת לבושי מרדכי א"י סי' קכ"ז (סוד"ה והנה לענין) ובתשו"י שבסו"ס לבושי"מ עמ"ס נדרים סי' ג' וסי' ד' ובמהדו"ת חו"ד סי' נ"ה (סוד"ה וראיתי מ"ש על), שו"ת ברכת יוסף חאו"ח סי' ו' (סוד"ה הכלל אס), שו"ת מהרש"ם ח"א סי' קכ"ח (ד"ה אך לפמ"ש) ובדבריו בדע"ת יו"ד סי' ש"פ סכ"א, שו"ת קרן לדוד סוסי' ע"ד, שו"ת תורת יקותיאל חאו"ח מהדו"ק סי' נ"ד (ד"ה והנה אפי' וד"ה זאת תורת העולה) וסי' פ"ח (ד"ה ועי' ט"ז), שו"ת נהרי אפרסמון חאו"ח סוסי' י', ובשו"ת נטע שורק סי' י"ח, ועוד כהנה רבות בספרי השו"ת, וזאת אף באופנים שחשש המ"ע בהם היא מצד גזירת חכמים, ודון מינה בק"ו בנידוננו שחשש המ"ע היא מדעתנו ולא מפורש בחז"ל או בהלכה.

ואי לכן הננו מאשרים בזה לאחב"נ עם מקדשי שבעי שומרי שבת וקוראי עונג, שמותר להשתמש ב"שבת כאלב" הנ"ל, הנעשה בתנאים הנ"ל למנוע ולסלק החששות והפקפוקים בהלכה. ונימא לפעלא מנא יישר כחו וחילו, כי במח שומרי שבת וקוראי עונג כולם ישבעו ויתענגו על המצאתו רבת-התועלת לשמירת שבת ויו"ט כהלכתה. ובזכות שמירת שבת קודש הרחמן הוא ינחילנו במהרה ליום שכולו שבת ומנוחה ויעלינו לציון ברנה בבנין בית עולמים, אכ"י"ר.

ולאות אמו"צ באעה"ח ביום ה' א"י שנת תשע"ח לפ"ק פה עיר ברוקלין נוא יארק יצ"ל
נאום _____ נאום _____
הרב יצחק שטיינ דומ"ץ פאלטישאן - ראב"ד הרב שלמה שטערן אבד"ק דעברעצין הרב יוסף מנחם דייטש דומ"ץ קב"פ יצ"ל
הרב יוסף מנחם דייטש דומ"ץ קב"פ יצ"ל
הרב יוסף מנחם דייטש דומ"ץ קב"פ יצ"ל

